

Vuoden 2023 eduskuntavaalien äänestyspaikkojen vahvistaminen

KHALL 05.12.2022 § 333
459/00.00.00/2022

Eduskuntavaalien ajankohta ja äänestysalue

Eduskuntavaalit toimitetaan sunnuntaina 2.4.2023. Ennakoäänestyksen ajanjakso on kotimaassa 22.–28.3.2023 (seitsemän päivää keskiviikosta tiistaihin) ja ulkomailla 22.–25.3.2023 (neljä päivää keskiviikosta lauantaihin). Suomalaisessa laivassa ulkomaan ennakoäänestys voidaan aloittaa jo keskiviikkona 15.3.2023.

Vaalit toimitetaan kunnissa äänestysalueittain. Asikkalan kunnanvaltuusto on 9.8.2021 § 63 tehnyt päätöksen, että Asikkalassa on vain yksi äänestysalue aikaisemman neljän äänestysalueen sijaan.

Perustuslain 14 §:n 3 momentin mukaan julkisen vallan tehtävänä on edistää yksilön mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan ja vaikuttaa häntä itseään koskevaan päätöksentekoon. Tämän nojalla kunnan tehtävänä on huolehtia siitä, että äänioikeutettujen äänestysmahdollisuudet vaaleissa ovat riittävät sekä ennakoäänestyksessä että vaalipäivänä.

Äänestyspaikat

Kunnan on vaalijärjestelyissään huolehdittava siitä, että äänestyspaikat ovat saavutettavia ja esteettömiä ja että äänestäminen äänestyspaikoissa on kaikissa tilanteissa äänestäjille mahdollisimman turvallista ja että järjestelyt myös näyttävät äänestäjien silmissä siltä. Yhtä lailla äänestyspaikoissa on pystyttävä huolehtimaan vaalivirkailijoiden turvallisuudesta.

Vaalilain 9 §:n mukaan jokaisella äänestysalueella on kunnanhallituksen päätöksellä määrätty vaalipäivän äänestyspaikka. Erityisistä syistä äänestyspaikka voidaan sijoittaa äänestysalueen tai kunnankin ulkopuolelle, jollei siitä aiheudu äänestäjille kohtuutonta haittaa. Vaalilain 69 §:n mukaan kunnan keskusvaalilautakunnan on huolehdittava siitä, että vaalipäivän äänestystä varten on kullakin äänestysalueella äänestystila ja tarvittava kalusto.

Lisäksi vaalilain 1 luvun 9 §:n mukaan kunnanhallitus päättää kotimaan yleisten ennakoäänestyspaikkojen lukumäärästä ja sijainnista kunnassa. Jokaisessa kunnassa on oltava vähintään yksi ennakoäänestyspaikka, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Kuka tahansa äänioikeutettu voi äänestää yleisissä ennakoäänestyspaikoissa.

Ennakoäänestyspaikkoja tulisi perustaa riittävä määrä ja eri puolille kuntaa/kaupunkia, jotta äänestäjät jakaantuisivat mahdollisimman tasaisesti eri paikkojen kesken, jolloin suuria ruuhkia ei syntyisi. Ennakoäänestyspaikassa on voitava pitää riittävät etäisyydet äänestämään tulleiden kesken.

Kunta voi järjestää ennakoäänestyksen joko omissa virastoissaan ja muissa toimipaikoissaan tai hankkimalla palvelun muulta luotettavalta taholta.

Vaalilain 5 luvun 48 §:n mukaan kunnanhallitus päättää yleisen ennakoäänestyspaikan päivittäisistä aukioloajoista. Arkipäivisin aukioloaika voi alkaa aikaisintaan kello 8 ja päättyä viimeistään kello 20. Lauantaisin ja sunnuntaisin vastaavat ajat ovat kello 9 ja 18. Säännönmukaisesti ennakoäänestyksen jokaisena päivänä auki olevan ennakoäänestyspaikan lisäksi kunnassa voi olla useampia kunnanhallituksen päätöksen mukaisina aikoina auki olevia ennakoäänestyspaikkoja.

Ennakoäänestyspaikkoja ovat myös sairaalat, ympärivuorokautista hoitoa antavat ja muut, kunnanhallituksen päätöksellä määrätyt sosiaalihuollon toimintayksiköt sekä rangaistuslaitokset. Ennakoäänestys laitoksessa toimitetaan vähintään yhtenä ja enintään kahtena päivänä vaalitoimikunnan määrääminä aikoina.

Kotiäänestyksessä ennakoäänestys toimitetaan äänestäjille erikseen ilmoitettuna aikana kello 9–20 välillä.

Kunnan keskusvaalilautakunnan on tiedotettava kunnan alueella olevista kotimaan yleisistä ennakoäänestyspaikoista ja äänestysajoista niissä sillä tavalla kuin kunnan ilmoitukset saatetaan tiedoksi.

Kunnanhallituksen asiana on tehdä ennakoäänestyksen toimittamista varten tarvittavat hankinnat siten kuin hankinnat kunnassa suoritetaan. Jos kunta järjestää ennakoäänestyksen jonkin ulkopuolisen tahon tiloissa, esimerkiksi kauppakeskuksen aulatilassa, se sopii siitä itsenäisesti suoraan asianomaisen tahon kanssa.

Kustannusten jaosta vaaliviranomaisten välillä säädetään vaalilain 188 §:ssä.

Sen 1 mom:n mukaan oikeusministeriö vastaa:

1. äänioikeusrekisterin, valtakunnallisen ehdokasrekisterin ja äänestyspaikkarekisterin sekä muiden vaaleissa käytettävien oikeusministeriön tietojärjestelmien ja tuloslaskentaohjelmistojen kustannuksista;
2. ilmoituskorttien laatimisesta ja niiden lähettämisestä äänioikeutetuille aiheutuneista kustannuksista;
3. äänestyslippujen, vaaliluetteloiden ja muiden vaaliasiakirjojen sekä vaalileimasinten, sinetöimismateriaalien ja vaaliurnien valmistamisesta sekä niiden lähettämisestä kuntien keskusvaalilautakunnille aiheutuneista kustannuksista;
4. 62 §:ssä tarkoitettujen ennakoäänestyksen lähetekuorten postittamisesta aiheutuneista kustannuksista;
5. ennakoäänestyksen järjestämisestä ulkomailla aiheutuvista kustannuksista;
6. vaalipiirilautakuntien kuluista.

Kunta vastaa kunnan keskusvaalilautakunnan, vaalilautakuntien, vaalitoimikuntien, yleisten ennakkoäänestyspaikkojen vaalitoimitsijoiden ja kotiaänestyksen vaalitoimitsijoiden toiminnasta aiheutuneista sekä muista kuin 1 momentissa tarkoitetuista vaalien toimittamisesta aiheutuneista kustannuksista. Muissa kuin kuntavaaleissa oikeusministeriö suorittaa kunnalle kertakorvauksena ministeriön vahvistaman euromäärän jokaiselta vaaleissa äänioikeutetulta kunnan asukkaalta.

Muu viranomainen vastaa sille kuuluvien tehtävien suorittamisesta aiheutuvista muista kuin 1 momentissa tarkoitetuista kustannuksista.

Asikkalan kunta on järjestänyt useammassa vaaleissa ennakkoäänestyksen kunnan omissa tiloissa, ja ennakkoäänestyspaikkana on toiminut kunnanviraston kokoustila (Rusthollintie 2, Vääksy).

Ennakkoäänestyspaikaksi esitetään myös vuoden 2023 eduskuntavaaleissa kunnanviraston kokoustiloja (Rusthollintie 2, 17200 Vääksy), jotka ovat keskeisellä paikalla ja joihin on pääsy myös pyörätuolilla.

Ennakkoäänestys kunnanvirastolla on suunniteltu järjestettäväksi eduskuntavaaleissa seuraavin aukioloajoin:

ke–pe	22.–24.3.2023	klo 9–19
la–su	25.–26.3.2023	klo 10–15
ma–ti	27.–28.3.2023	klo 9–20

Aukioloaikoja suunnitellessa on huomioitu vuoden 2021 kuntavaalien ja vuoden 2022 aluevaalien äänestysvirtojen jakaantuminen. Kuntavaaleissa ennakkoäänestyspaikka kunnanvirastolla oli arkena klo 20 asti auki, mutta äänestäjämäärät viimeisen tunnin aikana olivat hyvin vähäisiä verrattuna klo 18–19 välisiin kävijämääriin. Tämän kokemuksen pohjalta aluevaaleissa kokeiltiin kunnanviraston ennakkoäänestyspaikan sulkemista arkena klo 19, mutta tuolloin etenkin viimeisenä ennakkoäänestyspäivänä ihmisiä yritti tulla äänestämään klo 19 jälkeen. Viikonloppuna puolestaan ensimmäinen ja viimeinen tunti (klo 9–10 ja klo 15–16) olivat hyvin hiljaisia, joten aukiolo klo 10–15 on aikaisempien kokemusten perusteella sopiva.

Lisäksi esitetään järjestettäväksi kiertävä ennakkoäänestys, jotta Vääksyn ulkopuolella asuvilla on ennakkoäänestysmahdollisuus lähempänä asuinpaikkaansa.

Kiertävä ennakkoäänestys vuoden 2022 aluevaaleissa kiersi Viitailan seurojentalolla, Niemimäen juhla- ja majoitustilassa, Urajärven kylätalolla, Vesivehmaan koululla, Länsi-Asikkalan koululla ja Kalkkisten koululla.

Hallintopalveluiden ehdotus kiertäväksi ennakkoäänestykseksi on seuraava:

ke	22.3.2023	klo 17–20
Urajärven seudun kouluosuuskunta USKO (Urajärven kylätalo)		
to	23.3.2023	klo 9–12
Viitailan seurojentalo		
to	23.3.2023	klo 13–16
Niemimäen juhla- ja majoitustila		
pe	24.3.2023	klo 17–20
Vesivehmaan koulu (Vesivehmaantie 285, Vesivehmaa)		

la 25.3.2023 klo 12–15
Länsi-Asikkalan koulu (Hiililäntie 207, Kurhila)

su 26.3.2023 klo 12–15
Kalkkisten koulu (Kenttätie 5, Kalkkinen)

Laitosäänestyspaikat on suunniteltu samoiksi kuin vuoden 2022 aluevaaleissa eli paikkoina toimisivat:

- palvelukeskus Oltermanni,
- asumispalveluyksikkö Sinivuokko,
- asumispalveluyksikkö Päivänsäde,
- Attendo Mäntyrinne 2,
- Attendo Honkarinne ja
- Attendo Anianpelto hoivakoti.

Kotiäänestys, johon on ilmoitauduttava 21.3.2023 klo 16 mennessä, on näissäkin vaaleissa ennakoäänestysmahdollisuus heille, joiden on vaikea poistua kotoaan.

Valmistelija Hallinnon asiantuntija livari Käkelä
puh. 044 778 0226, sähköposti: etunimi.sukunimi(a)asikkala.fi

Hallintosihteeri Anne Rantamäki
puh. 044 778 0216, sähköposti: etunimi.sukunimi(a)asikkala.fi

Esittelijä Kunnanjohtaja Ikola-Norrbacka Rinna

Päätösehdotus Kunnanhallitus päättää:

1. toteuttaa vuoden 2023 eduskuntavaalien ennakoäänestyksen kunnan toimesta ja todeta, että käytännön järjestelyistä vastaa hallinnon asiantuntija ja hallintosihteeri;

2. järjestää vuoden 2023 eduskuntavaalien ennakoäänestyksen kunnanviraston kokoustiloissa (Rusthollintie 2, 17200 Vääksy) seuraavan aikataulun mukaisesti:

ke–pe	22.–24.3.2023	klo 9–19
la–su	25.–26.3.2023	klo 10–15
ma–ti	27.–28.3.2023	klo 9–20

3. järjestää vuoden 2023 eduskuntavaalien kiertävän ennakoäänestyksen seuraavasti:

ke 22.3.2023 klo 17–20
Urajärven seudun kouluosuuskunta USKO (Urajärven kylätalo)

to 23.3.2023 klo 9–12
Viitailan seurojentalo

to 23.3.2023 klo 13–16
Niemimäen juhla- ja majoitustila

pe 24.3.2023 klo 17–20
Vesivehmaan koulu (Vesivehmaantie 285, Vesivehmaa)

la 25.3.2023 klo 12–15

Länsi-Asikkalan koulu (Hiililäntie 207, Kurhila)

su 26.3.2023 klo 12–15
Kalkkisten koulu (Kenttätie 5, Kalkkinen)

4. järjestää vuoden 2023 eduskuntavaalien laitosäänestyksen seuraavissa paikoissa:
 - palvelukeskus Oltermanni,
 - asumispalveluyksikkö Sinivuokko,
 - asumispalveluyksikkö Päivänsäde,
 - Attendo Mäntyrinne 2,
 - Attendo Honkarinne ja
 - Attendo Anianpelto hoivakoti.
5. järjestää varsinaisen vaalipäivän äänestyksen Anianpellon koululla, Koulumestarintie, 17200 Vääkky.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.